

του αὐτῶ, γὰρ τῷτῳ δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη νὰ τὰ ξαναζωγραφίσω ἐγὼ ἰδῶ. Θὰ θυμώσῃ ὁ θεατὴς ἢ ὁ ἀναγνώστης, θάκηδιάσῃ καὶ θὰ γελάσῃ κάπου μὲ τὸν Ἄντρία, τὸν πῶ συνηθισμένον σημερινὸ τύπον τοῦ Ρωμιοῦ, θὰ ξαφνιστῇ μὲ τὴ Χάρη, μὲ τὸν ἀστατο κὶ ἀδύνατο χαραχτῆρα τῆς, τὴν ψυχὴν ποὺ παλεύει ἀνάμεσα στὴν ἀλήθεια καὶ στὸ φέμμα, ποὺ θέλει νὰ σιμώσῃ τὴν πρώτην, μὰ δὲν ἔχει τὴ δύναμιν, ποὺ βλέπει τὸ δεύτερον, μὰ δὲν κάνει καὶ τὴν ἀπόφασιν νὰ τὸ κλωτσίσῃ μὴ κὶ ἀποτελεσματικῶς. Θὰ συμπαθήσῃ τὸν Κωστῆ καὶ τὴν Ἐλενίτσα, τὰ δύο αὐτὰ παιδιὰ, ποὺ γίνονται ἀφορμὴ νὰ σιγοπλέκεται μέσα στὸ δρᾶμα ἕνας ἀγγελικὸς κὶ ἀγνὸς ἔρωτας, χωρὶς καθόλου νὰ γίνεταί ὁμιλία γιὰ τὸν ἔρωτα τοῦτο, τὶς δύο ψυχάς, ποὺ συμβολίζουν τὴ μελλούμενη γενιά, ὅπως τὴ φαντάζεται ὁ ποιητὴς τῶν «Ζωντανῶν καὶ Πεθαμμένων». Καὶ τελευταῖα θὰ θαυμάσῃ καθένας τὸ Λάμπρο, τὸ σπάνιον Ρωμιὸ στὸ σήμερον ποὺ πονεῖ στάληθινά γιὰ τὴν πατρίδα του, ποὺ διαλαλεῖ τὴν ἀλήθειαν μὲ ἀγάπην, μὲ πίστην, μὲ ἠρωισμόν, ὅπως τότε θέλει ὁ Κάρλαιλλ, μὲ πεποίθησιν γιὰ τὸ μέλλον τῆς φυλῆς του, γιὰτὶ εἶναι μεγάλη ἡ ψυχὴ του, γιὰτὶ βλέπει καθαρὰ, σκέφτεται καθαρώτερον καὶ δὲν ἀπελπίζεται. Κ' εἶμαι βέβαιος, ὅτι μὲ ὅση εὐχαρίστησιν καὶ ἐνδιαφέρον ἀκούγεται νὰ δηγιέται τὴν ἱστορίαν τοῦ παπποῦ του καὶ τὸ ἐπεισόδιόν του τῆς Ἀκρόπολης στὴν πρώτην πράξιν, μὲ τόσο ψυχικὸ ξανάσασμα θάκουσθῃ ἀπ' ὅλους κὶ ὅταν λήθῃ στὴν τρίτην πράξιν: «Βαφτίσια! Βαφτίσια! Πρέπει νὰ βαφτίσουμε τοὺς ψευτοἕλληνας νὰ τοὺς κάνουμε Ρωμιούς».

Ἦθελα νὰ ξεδιπλώνα ὅλα ἕνα πρὸς ἕνα τὰ ἠθικὰ καὶ τεχνικὰ χαρίσματα τῶν «Ζωντανῶν καὶ Πεθαμμένων», ἀφίνοντας στὴν ἄκρην καὶ μὴ θέλοντας νὰ τὰ ἰδῶ τὰ τυχόν ψεγάδια τοὺς (ποὺ δὲν πιστεύω δὲ νὰ ὑπάρχουν ἢ νὰ βρεθοῦν εὐκόλῃ) γιὰ νὰ μοῦ δίνεται ἀφορμὴ νὰ λέω κ' ἐγὼ, πῶς νοιώθω τὴν τέχνην, πῶς ἀντικρίνω τὴν ἀλήθειαν, σὲ κάθε δραματικὸν ἔργον. Μὰ θὰ πῆγαίνε σὲ μάκρος ὁ λόγος, γιὰ τοῦτο περνῶ τὶς δύο πρώτες πράξεις χωρὶς νὰ ἐπιμείνω στὰ καθέκαστά τοὺς καὶ φτάνω στὴν τρίτην, στὸ μέρος αὐτὸ τοῦ ἔργου, ποὺ καὶ μινυχὸ του εἶναι ἕνα δρᾶμα τεχνικώτερον, ἀψηλότερον, σκληρότερον, πικρότερον, μὰ καὶ δημιουργικώτερον. Τῆς Χάρης τὸ φέρισμον στὸν Ἄντρίαν τῆς, ἡ φευγάλα ἀπ' τὸ σπίτι τῆς, τὸ κλείσιμό τῆς στὸ σπίτι τοῦ Λάμπρου, ἡ ὁμιλία τῆς μ' αὐτὸν, τὸ συναπάντημά τῆς μὲ τὸν Ἄντρίαν

τῆς τὸ πρῶτον καὶ τὰ λόγια, ποὺ ἀλλάζουν οἱ δύο τοὺς, μὰς δίνουν τὴν ἰδέαν τῆς ἀληθινῆς, ποὺ ξεφεύγει ἀπὸ τὶς ψευτεῖς τῆς τάχατες ἠθικολογίας. Οἱ σεμνοτυφοὶ καὶ οἱ ψευτοθηκολόγοι μποροῦν νὰ τὴν ὀνοματίσουν ἀνήθικη, κακόπλαστη· οἱ γνωστικοὶ, κείνοι ποὺ δὲ φοβοῦνται τὴ γύμνια τῆς ἀλήθειας, θὰ τὴν βροῦν ἠθικώτατη καὶ διδαχτικώτατη. Θὰ θυμηθοῦν, κὶ ἂν δὲν τὰ ξέρουσιν θὰ θελήσουσιν νὰ τὰ μάθουν τὰ λόγια τοῦ Παλαμά: «Ἠθικὸν ἔργον εἶν' ἐκεῖνο, ποὺ σαλεύει ἀγνάντια μας κανόνες διαγωγῆς καὶ πραχτικὰ παραδείγματα, μὲ σκοπὸν νὰ μὰς ἀνοίξουν δρόμους νέους καὶ λαχτάρεις νὰ μὰς γενήσουν πρὸς τὸ ἀγαθὸ ἢ πρὸς τὸ καλλίτερον, σ' ἕνα τρόπο ζωῆς ἀνώτερον ἀπὸ τὴ συνηθισμένην ζωὴν, ποὺ μπορεῖ νὰ εἶναι ἡ ζωὴ τοῦ αὔριου. Καὶ γιὰ τοῦτο ἠθικὰ εἶναι κ' ἐκεῖνα τὰ ἔργα ποὺ προσβάλλουν τὴν κοινὴν ἠθικὴν ὄχιν ἀπὸ ἀνηθικότητα, ἀλλ' ἀπὸ δίψαν μιᾶς ἠθικῆς πῶς βαθιάς καὶ πῶς πλατιάς, ποὺ μόνον θὰ πραγματοποιηθῇ, ὅταν πατήσῃ στὰ χαλάσματα τῆς πρώτης (1)». Τὴν τέτοια ἀντίληψιν τῆς ἠθικῆς στὴν τέχνην μὰς τὴν φέρνει ὕστερ' ἀπὸ τὰ περήφανα καὶ τίμια λόγια τοῦ Λάμπρου πρὸς τὴν Χάρην, τὸ ποταπὸ φέρισμον τοῦ Ἄντρία, τὰ λόγια του πρὸς τὴν Χάρην κ' οἱ ἀπόκρισες αὐτῆς, ὅσο ποὺ νὰ ξαναπαρουσιαστῇ ὁ Λάμπρος γιὰ νὰ τότε θαυμάσουμε περισσότερο μὲ τὸ μεγάλο του χαραχτῆρα. Ἀδύνατον μοῦ εἶναι νὰ μὴν παρακολουθῶ τὸ Λάμπρον αὐτὸν, τὸ λογικὸν κὶ ἀληθινὸν ἄνθρωπον, ἴσα μὲ τὰ τελευταῖα του λόγια, ποὺ δίνει μάθημα γερὸν στοὺς ψευτοπατριώτας. Μιλεῖ σ' ὅλο τὸ δρᾶμα (ἴσως νὰ ἔπρεπε στὸ στόμα του νὰ μπουν κὶ ὅσα λέει ὁ κ. Ταγκόπουλος στὸ γράμμα του πρὸς τὸν Ψυχάρην «ὅτι πρέπει νὰ Βουργαρίσουμε» μὲ κίντηνον νάκουσθαι τὰ βαθράκια τοῦ σχολαστικισμοῦ, τῆς στενοκεφαλίας καὶ τῆς ψευτείας νὰ τότε φωνάζουν προδότη), μιλεῖ μὲ τέτοιον τρόπον, ποὺ ἐνῶ στοὺς φρόνιμους, τοὺς λογικοὺς, ἐκεῖνους ποὺ θέλουν νὰ ἰδοῦν καὶ νὰ νοιώσουν τὴν ἠθικὴν ὁμορφίαν καὶ τὴν ἀλήθειαν, δείχνεται Ἕλληνας σωστός, ποὺ ξέρει ποῖα εἶναι ἡ πραγματικὴ προγονικὴ δόξα καὶ πῶς πρέπει νὰ τὴν αἰσθάνεται, γιὰ τοὺς ἀνόητους, τοὺς φωνηκλάδες, τοὺς θεληματικὰ κλειστομαχτῆδες σὲ καθὲ ἀληθινὸν, θὰ εἶναι ὁ ἱεροῦσλος, ὁ ἄνθρωπος ποὺ βρίζει τοὺς ἀρχαίους προπάτορες, ὁ προδότης.

Αὐτοὶ οἱ τελευταῖοι εἶναι ἀνάγκη μεγάλη νὰ

(1) Κωστῆ Παλαμά Γράμμα τ. α. — Ἡ Ἠθικὴ τοῦ Θεάτρου σελ. 74.

νοιώσουν τὰ τελευταῖα λόγια τοῦ Λάμπρου: «Ἀντικρὺ στὴν Ἀκρόπολιν, σὲ μέρος παρθένον ἀπὸ τὴν ἱστορίαν χρίζουμε τὸ Ρωμαϊκὸν δρακοντόπυργον ἐμεῖς. Ἐκεῖ μέσα θὰ κλειστοῦμε καὶ θὰ πολεμήσουμε. Ὅλ' οἱ ζωντανοὶ θάρθουνε μὴ μὲρα, μὴ σὲ νοιάζει, μαζί μας. Οἱ πεθαμμένοι ἄς ταμπουρωθοῦνε ξανά σὲ κανένα ξυλένιον τειχί σιμὰ στὸν Παρθενῶνα τοῦς, ὅσο νὰ ἔρθῃ ὁ Πέρσης νὰ τοὺς κάψῃ».

Η ΧΑΡΗ. Ὁ Πέρσης; Ποῖός Πέρσης;

Ο ΑΝΤΡΕΑΣ. Οἱ Πέρσες ξανάρθανε δῶ, τώρα καὶ λίγα χρόνια, μὰ γιὰ λουστροῖ...

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ. Ὁ Πέρσης αὐτὴ τὴ φορὰ δὲ θάρθει ἀπὸ τὴν Ἀνατολήν! Θάρθει ἀπὸ τὸ Βορεῖον... Καὶ νὰ τὸς ἔρχεται.

Αὐτοὶ οἱ τελευταῖοι πρέπει νὰ συγκληθθοῦν πῶς πολὺ, πῶς βαθιὰ ἀπὸ τοὺς «Ζωντανούς καὶ Πεθαμμένους» καὶ νὰ χεροκροτήσουν τρελλὰ τὸ δρᾶμα, ἂν ἀνάψῃ μέσα τοὺς ἡ φωτόβολη φλόγα τοῦ ἀληθινοῦ ἐνθουσιασμοῦ, νὰ γείρουν πρὸς τὸ στήθος τὸ κεφάλιν καὶ νὰ βυθιστοῦνε σὲ σκέψεις βαθιονόητες ἂν νοιώσουν τὴ μετάνοιαν νὰ τοὺς σπαράξῃ τὴν ψυχὴν.

Τελειώνω. Ὁ κ. Ταγκόπουλος ἔγραψεν ἔργον τέχνης ἀληθινόν, ἔργον δημιουργικόν. Γνώρισε τὴν ἐποχὴν του, τὴν φυλὴν του, εἶδε ποῦ εἶναι ἡ πηγὴ τοῦ κακοῦ. Μὰς λέει ποῖός εἶναι ὁ ἐχθρὸς μας, ποὺ πρέπει νὰ χτυπήσουμε. Βλέπει καὶ κάνει καὶ τοὺς ἄλλους νὰ βλέπουν. Νομίζω, πῶς ἕνας δραματικὸς ποιητὴς δὲ ζητάει περισσότερο ἀπ' αὐτὸ γιὰ νὰ πειστῇ ὅτι ἀγάπησε καὶ πίστεψε τὴν Τέχνην του.

Η. Π. ΒΟΥΤΣΙΡΙΑΔΗΣ

Σημείωμα.—Τὸ βιβλίον ἀποσώνεται μὲ δύο δηγημάτα: «Ἡ Χρυσαιγὴ» καὶ «Τίφος στὸ Γιάλο». Ὁ κ. Ταγκόπουλος μὰς δείχνει μ' αὐτὰ ὅτι ἔχει τὸ χάρισμα νὰ ζωγραφίσῃ πολὺ ὁμορφὰ κ' αἰσθημάτα γιομάτα τρυφεράδα, εἴτε τὴν ἀγάπην σὲ πρόσωπον παίρνει γιὰ βάση, εἴτε τὸ προσκόλλημα τῆς ψυχῆς σὲ ἀψυχα πράγματα, ποὺ σφιχτοδεθήκανε μὲ τὴν ζωὴν ἐνὸς ἀνθρώπου. Ἡ χάρις κ' ἡ ἀπλοχτῆτα, ἡ ποιητικὴ καὶ σπαρταριστὴ γλώσσα, εἶναι τὰ κυριώτερα χαρακτηριστικὰ τοῦς. Δηγιέται ὁ κ. Ταγκόπουλος μὲ τρόπον, ποὺ σὲ κάνει νὰ λυπῶσαι γιὰτὶ τόσο γλήγορα τελειοῦν οἱ μελαγχολικὲς αὐτῆς μικροῖς ιστορίαι, ποὺ θὰ μένουν σὰν ὁμορφότατα πετρίδια μέσα στὴ δηγηματικὴ συλλογὴ τῶν τελευταίων χρόνων.

B.

πολύτιμο τῆς ἀρχαίας προφορᾶς τοῦ ἑλληνικοῦ Χ, σώζεται στὸ προβιγικιᾶλικο *bratz*, στὸ σπανιόλ. *brazo*, στὸ ἰταλ. *brazzo*, λοιπὸν καὶ στὸ ρωμαϊκὸν *μπράτσο* ποὺ τὸ πήραμε ἀπὸ τοὺς Ἰταλοὺς. Καὶ σώζεται ἴσια ἴσια γιὰτὶ ἔγινε διπλὸ *CC* εἰδεμὴ δὲ θὰ γινότανε μῆτε *ts*. Τὸ βραχιόνιν δὲ σώζει τίποτις. Μὰ δὲν τόχω καὶ γιὰ βέβαιον πῶς εἶναι λέξη δημοτικὴ. Μπορεῖ νῆσαι. Ὁ Πάλλης τὴ βρήκε στίς Παράδοξες τοῦ Πολίτη. Ἀπὸ φυσικὰ δὲ μὰς τὸ ἀποδείχνει πῶς εἶναι πατροπαράδοτος ὄρος· ἴσως κὶ ὁ λαὸς ἀπὸ τοὺς δασκάλους νὰ τὸν πῆρε. Ἐγὼ τὸν εἶδα σ' ἕναν πρόλογον τοῦ Ροῖδην κὶ ἀπὸ τότες τὸν ἔγραψα. Πολὺ ἄδικαι. Τὸν ἔγραψα τάχα γιὰ νὰ μὴ χαλάσω τὸ χατίρι σὲ μερικοὺς φίλους, ποὺ ἔμα τὸ ὑποφισατοῦνε πῶς βλέπουνε ξένες λέξεις, τοὺς πιάνει ἀνατριχίλα. Ἐνας μοῦ ἔλεγε μάλιστα, τώρα τηλεφωταῖα, νὰ πῶ τόνους τὶς νότιες! Ὁ δασκαλισμὸς ἄλλα δὲ λέει. Ὁ φόβος ἀπὸ τὸν εἶναι ἀληθινὴ ἀξίωστικα, κὶ ἀπαραίτητον νὰ τὸν ξεφορτωθοῦμε μὴ καὶ καλῆ, γιὰτὶ μὰς χαλνᾷ τὴ γλώσσαν. Πῶς παιδιὰτικὴ ἀντίληψιν ἀπὸ τὸν ξενισμὸν στίς λέξεις δὲν ὑπάρχει. Φαντάζονται πῶς τόντις οἱ λέξεις ἀποτελοῦνε μὴ γλώσσαν. Τὴ γλώσσαν, ὅποια κὶ ἂν εἶναι, τὴν ἀποτελοῦνε μόνον καὶ μόνον οἱ ΤΥΠΟΙ. Μπορεῖς νὰ στοχαστῇς γλώσσαν χαμωμμένη ὅλο ἀπὸ ξένες λέξεις ἀπὸ

ξένους τύπους, ἀδύνατον, γιὰτὶ τότες θάτανε κὶ αὐτὴ ξένη· δὲ θὰ εἶχε ὑπαρξὴ δική τῆς. Ἄν ξένιζε μὴ γλώσσαν μὲ τὶς ξένες λέξεις, τὰ ρωμαϊκὰ δὲ θάτανε ρωμαϊκὰ, μῆτε θὰ λεγόντανε ρωμαϊκὰ· τάχα τὰ ἑλληνικὰ, ὅπως καὶ καθὲ ἄλλη γλώσσα, γιὰτὶ ξένες λέξεις πλῆθος ἔχει στὴν καθεμιά, θὰ γάνανε τὸνομά τοὺς. Μὰ ξένη λέξη καθαρὸν δὲ θὰ πῆ τίποτα. Λοιπὸν τὸ ζήτημα πρέπει νὰλλάξῃ, πρέπει νὰ τὸ διατυπώσουμε ἄλλιως. Πρέπει στὴ γλώσσαν μας νὰ μοῦ δείξουνε ὅχι ξένες λέξεις, μὰ ξένους ΤΥΠΟΥΣ. Ἐδῶ τοὺς θέλω.

ΨΥΧΑΡΗΣ

Διάβαζα μὴ φιλοσοφικὴ μελέτη κ' εἶμιον τόσο ἀποροφημένος ἀπὸ τὶς παράξενες ιδέαι τοῦ φιλοσόφου, ποὺ δὲν ἐνοιώσα ν' ἀναίγεται ἡ πόρτα καὶ νὰ μπαίνη στὸ γραφεῖο μου ὁ φίλος μου ὁ Δημήτρης. Σὰ γύρισα καὶ τὸν εἶδα τρόμαξα. Ἐἴτανε σὲ κατάστασιν ποὺ δὲν τὸν εἶχα διεῖ ἄλλη φορὰ. Χλωμὸς σὰ σουδάρι, μὲ μάτια κοκκινοβολισμένα, ἄταχτα ντυμένος: κακοδεμένην γραβάταν, ἀνασηκωμένα πανταλόνια ἀκαϊάστατα, πρᾶμα ποὺ μ' ἔκανε ν' ἀπορήσω, γιὰτὶ ὁ Δημήτρης λογαριαζόντανε ἕνας ἀπὸ τοὺς πῶς κομψοὺς νέους τοῦ Σταβροδρομοῦ. Καὶ ὅμως μ' ἔλ' ἀπτά ποὺ δείχνανε κάττι ψυχικὴν ταραχὴν, κάττι ἀνωμαλία, ἡ στάσις του φανέρωνε ὅλους διόλου τὸ ἐναντίον. Ὅσο ζωηρὸς εἴτανε πάντα, τόσο ἤσυχος εἶδειξεν ποὺ εἴτανε τὴ στιγμὴν ἐκεῖνην ἡ ἤρεμῃ καὶ μαλακὴ φωνὴν του ποὺ εἶπε: — Ἐἴχα ἀποφασίσει...

ΔΥΟ ΠΡΩΤΟΤΥΠΑ ΔΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟ ΙΔΑΝΙΚΟ

Διάβαζα μὴ φιλοσοφικὴ μελέτη κ' εἶμιον τόσο ἀποροφημένος ἀπὸ τὶς παράξενες ιδέαι τοῦ φιλοσόφου, ποὺ δὲν ἐνοιώσα ν' ἀναίγεται ἡ πόρτα καὶ νὰ μπαίνη στὸ γραφεῖο μου ὁ φίλος μου ὁ Δημήτρης. Σὰ γύρισα καὶ τὸν εἶδα τρόμαξα. Ἐἴτανε σὲ κατάστασιν ποὺ δὲν τὸν εἶχα διεῖ ἄλλη φορὰ. Χλωμὸς σὰ σουδάρι, μὲ μάτια κοκκινοβολισμένα, ἄταχτα ντυμένος: κακοδεμένην γραβάταν, ἀνασηκωμένα πανταλόνια ἀκαϊάστατα, πρᾶμα ποὺ μ' ἔκανε ν' ἀπορήσω, γιὰτὶ ὁ Δημήτρης λογαριαζόντανε ἕνας ἀπὸ τοὺς πῶς κομψοὺς νέους τοῦ Σταβροδρομοῦ. Καὶ ὅμως μ' ἔλ' ἀπτά ποὺ δείχνανε κάττι ψυχικὴν ταραχὴν, κάττι ἀνωμαλία, ἡ στάσις του φανέρωνε ὅλους διόλου τὸ ἐναντίον. Ὅσο ζωηρὸς εἴτανε πάντα, τόσο ἤσυχος εἶδειξεν ποὺ εἴτανε τὴ στιγμὴν ἐκεῖνην ἡ ἤρεμῃ καὶ μαλακὴ φωνὴν του ποὺ εἶπε: — Ἐἴχα ἀποφασίσει...

Περίμενα τὰ τελειώσῃ τὸ λόγον του. Μὰ ἐκεῖνος πῆρε

ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΣΗΜΕΙΩΣΟΥΛΑ

ΠΟΕΤΑ, ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟ, ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ

Στό άρθρο μου Κλωσίσια(*) έβαλα πόστα κάμποσες φορές. Μά ή λέξη ταχυδρομείο άχαμνή δέν είναι. Δέν έχει όμως, παράγωγο, ένω ή πόστα έχει τό ποστάρω, πού είναι και πολύ χρήσιμο. Νομίζω πώς θξζιζε τόν κόπο να προσέξη κανείς πότε λένε πόστα στην 'Αθήνα, και πότε ταχυδρομείο. Έγώ θαρρώ πώς κ' οι δύο λέξεις θά μείνουν, με σημασία κάπως διαφορετική, δηλαδή πάω στην Πόστα, μά σου στέλνω τό βιβλίο μου με τό ίδιο ταχυδρομείο, δέν μπορείς να πής με την ίδια πόστα.

Σ' άλλα πάλε τό ταχυδρομείο δέν ταιριάζει· έμένα τουλάχιστο δέ μου φαίνεται μήτε βρωμικό μήτε σωστό εκείνο πού συνηθίζουνε μερικοί, φέβγει, έρχεται τό ταχυδρομείο. Έδώ θέλει πόστα, γιατί έννοούνε τά γράμματα (= le courrier), όπως και στην Πόλη λένε, με τέτοιο νόημα, σήμερα έχω πόστα. Στην 'Αθήνα, οι φρασοϋλες φέβγει, έρχεται τό ταχυδρομείο δέν κάνουνε μάλιστα διόλου, αφού Ταχυδρομείο είπανε τό κατάστημα, κι από τό μήτε να φύγη μπορεί μήτε ναρθη· ακόμη λιγώτερο συθιβάξεται τό έρχουμαι και τό φέβγω με την έκφραση, πάω στο Ταχυδρομείο. Τό ζέρω πώς είναι δασκαλισμός· ίσια ίσια βρωτῶ άν έπιασε. Δέν πιστέω, έπειδή τό γλωσσικό αίστημα σκουντάρτει· πώς να πάη κανείς σ' ένα πράμα πού σημαίνει γληγοράδα και τρέξιμο, γιατί από τό σημαίνει στην καθαρεύουσα τό ταχυδρομείο. Ό λαός πάλε άκούει δρομείο, τό συνδένει με τό δρόμο κι άν κατάλαβε τό ταχύν, δέ θά μπορέση να καταλάβη πώς ο λόγος για χτίριο. Λοιπόν κάποια διαφορά θά ύπάρχη μεταξύ πόστας και ταχυδρομείου. Ίσως και σφύρνει να καθιερωθή στη γραφή μας γλώσσα. Μ' άλλα λόγια, πόστα είναι για την ίδια μου τό συγκριμένο, ταχυδρομείο τό άφρονημένο. Καλά και τά δύο, άμα μπή στη θέση του και τό ένα και τό άλλο.

Ένα λόγο τώρα και για τόν ταχυδρόμο. Ταχυδρόμο λέει ο λαός τόν άνθρωπο πού σου φέρνει πακετάκια, μπουγαλάκια· α! και βαβασάκι, σαν τύχη, άξιος είναι να σου φέρη. Ό καθαφτό ταχυδρόμος πάει κ' έρχεται από τό ένα στό άλλο σπίτι. Βλέπετε πόσο λίγο λίγο ταιριάζει με τό ταχυδρομείο,

*) Κοίταξε «Νουμά» φυλ. 140, σελ. 4 στλ. 1.

μιά καρέγλα, γύρισε τό άκουμπηστήρι της προς έμένα και τή μήνεψε. "Τότερα με κοίταξε μιά μέσ' στα μάτια σά να ήθελε να μ' έξετάση. Τό κοιταγμα του φανέρωνε την άπόφαση, πού ήθελε και κάποιο διαταγμα "Ηρτε πιδ κοντά μου κέρνοντες την καρέγλα του.

— "Άκουσε, Κώστα μου, ξέρεις πώς δέν έχω άλλονα στον κόσμο από σένα... Όλοι πάνε... συγγενήδες, φίλοι... έσύ μου μένεις μόνο... Πάντα σε λογαρίαζι για τόν καλύτερό μου φίλο... Τέσον καιρό σου έκρυβα κάτι... να μη με γελάσης... κι από τό κάτι πρέπει τώρα να σ' έξημυστηρεφτώ... Ίσως βρω κάποια έλάφρωση... γιατί είμαι δυστυχισμένος, πολύ δυστυχισμένος...

— Μά με τρομαξίσε, Δημήτρη, με τούς πρόλογους άφτούς, τι θέλεις να πής ;... έξακολουθήσε.

Για μιά στιγμή φάνηκε σαν άναποράσιτος. Σηκώθηκε κ' έστιασε στον καθρέφτη τή γραβάτα του, κατέβασε τά παντελόνια του και κάθισε πάλε κοντά μου. "Έκανε τότε μιά κίνηση ξαφνική σά να ήθελε να διώξη κάτι ίσως τό διαταγμα, και άρχισε μ' ένα μελαγχολικώτατο παράπονο:

— Γιατί να γεννηθώ σ' άφτόν τόν κόσμο ;... Δέν έπρεπε να γίνη άφτό... έγώ δέν είμουνα για τή σφαιρα άφτή... Να τώρα τό ύφος πού πήρε με πειράζει... θά με κάνη να σ' μιλήσω, όπως μίσησα δια τά πράματα στον κόσμο... Έγώ σου λέω τόν πόνο μου και σ' ό τόνε δέχεται με χροϊστικό χαμογέλιο... Να άφτή είπανε ή αι

καθώς τό θέλει ο δάσκαλος, μάλιστα με τό Ταχυδρομείο, δηλαδή τό κατάστημα ή τό διοργανισμό πού λέγεται πόστα. Στην 'Αθήνα όμως ταχυδρόμο είπανε και τόν άνθρωπο πού σου φέρνει τά γράμματα. Γιατί; Γιατί στοχάστηκε ή καθαρεύουσα να τόν πη διανομείς. Διανομείς, διανομείς, διανομείς, άποπα πράματα. Δέν τά παραδέχτηκε κανένας. Και τώρα προσμένουμε να βρεθῆ πιδ κατάλληλη λέξη από τόν ταχυδρόμο γι' άφτή τή δουλειά. Μην τήν προσμένετε από την καθαρεύουσα. Δέν ξέρει. Έθνική γλώσσα δέν είναι. Σου φτειάνει ασυλλόγιστα ένα διανομείς, χωρίς να πάη πρώτα να ξετάση τό "ΕΘΝΟΣ τί λέει. Τό έθνος λοιπόν άμέσως έπλανε τόν όρο. Και δέν πειράζει άν τινε συνηθίζουνε παντού. Φτάνει σ' ένα μέρος να συνηθίζεται, άμα είναι σωστός κι άμα καταλαβαίνεται. Πρέπει τότες άμέσως να τόν παραδεχτούμε, κι όχι να πολεμούμε άδικα με τά τεχνάσματα της καθαρεύουσας, πού δέν μπορούσε και του κάκου, να χρησιμεύουνε στο έθνος, αφού δέ χρησιμεύουνε ούτε στους γραμματισμένους. "Αν άκουγε ή καθαρεύουσα τό Λαό, κι άν τόν άκουγε άπαρχής, θά μάθαινε, όπως τ' έμαθα κι ο ίδιος, γυρέοντας τόν όρο, πώς στην "Αντρο, βέβαια κι άλλου, ο άνθρωπος πού μοιράζει τά γράμματα λέγεται Γραμματάς. Τι ώραίο! Να γλώσσα έθνική, μιά φορά. Τέτοιες μαζώνουμε, και πειδή μήτε τίς όνειρέδουνται, από ζούλια, φωνάζουνε πώς τίς φτειάνουμε. Σά φτειάνουμε, τίς φτειάνουμε καλύτερες από τό διανομείς. Μακάρι να φτειάναμε και τό γραμματά. Είναι πολύ έξυπνη λέξη. Τή βλέπω κι από τώρα στο Λεξικό, σε μιά φρασοϋλα, μαζί με κάτι όμοιες λέξεις, για να δείξουνε τή διαφορά, λ. χ. "Ο γραμματάς έφερε γράμματα στις άγράμματας 'Αθίνε και στο κ. Κ. Γ. Πώπ, πού γράμματα δέν ξέρει».

ΨΥΧΑΡΗΣ

ΚΥΡΙΕ ΕΛΕΗΣΟΝ

«Αγαπητέ «Νουμά»

Ξέρεις γιατί δέν είναι, και γιατί δέν πρέπει να είναι «Έθνικός ποιητής» ο Σουρής; "Οχι γιατί δέν τούς τραγουδάμε τούς στίχους του, όχι πού δέν τούς θυμόμαστε κανε, μήτε πού γράφει έξοχα σαλιαρίσματα με θείες ρίμες. "Ο καθαυτό λόγος είναι πού Λαμπρή δέν έρχεται, Μεγάλη Παρα-

σκευή δέν έρχεται, Χριστούγεννα ή καθαρή Δευτέρα ή άλλη ιερή μέρα δέν έρχεται, χωρίς να παρθεύση ο Σουρής τούς ύμνους και τά τροπάρια ή και τά Βαγγέλια εκείνης της ημέρας με τόν πιδ μασκαραδικό τρόπο· χωρίς μ' άλλα λόγια να περιπαίξη τόν πιδ ο θ ν ι κ ο πράμα πού έχουμα—τή θρησκεία μας.

Πού να τά στοχαστούνε τέτοια πράματα όμως οι θαυμαστές του, πού τονε βάφτισαν ο θ ν ι κ ο δίχως να τό θέλη ο καπμένος, γιατί του στραβού τό δίκιο, έχει πολλή μετριοφροσύνη ο άνθρωπος, και κάμνει φρόνιμα.

"Αν δέν τήν είχε αυτή τή μετριοφροσύνη, άν τ' έφερε κ' άν πώς κάμνει τήν πιδ έλεεινή ιεροσυλία κλέδοντας ύλικό από τήν 'Εκκλησία και ξαναχώνοντας τό σε μασκαραδικούς στίχους, έπρεπε όλοι μας, από τόν Πατριάρχη και κάτω, να έχουμα α υ τ ο ν άφορισμένο, πού γυρεύει να μ' άσ κάμη να γελάσουμα με τά ιερά μας, κι όχι τό μεταφραστέ του Βαγγέλιου, πού γύρεψε να μ' άσ κάμη να τά καταλάβουμα.

Τώρα του δώνει να παρακαλούμα για τήν ψυχούλίστα του.

ΕΝΑΣ ΠΑΠΙΑΣ

Γ Α Λ Η Ν Η

"Ω θάλασσα, γιατί, μωρή, μ' άσ στέκει μαραμένη σά γρίτσα πιδ πού ξέχασε και γέλια και παιχνίδια, πού ο κόρπος ως στον άφελδ σαχλός της κατεβαίνει, κι άσγά τήν κάθε σούφρα της της κρύβουν και φτιασίδια;

Ξύπνα λιγάκι κι άφρισε και χτύπα σά γοργόνα! Κι άνεμε έσύ, σαν αΐλουρος μέσ' στ' άρμενά μας φύσσα, πού να θαρρώ πώς βρίσκεστε σ' άγάπης μέσα άγώνα και σπαρταράτε απ' τή φωτιά και τρώγεστε με λύσσα.

Χοιμῆσαι! Τό καράβι μας με τό μιανό χαμένο άς τρέξει, άς τρέμει. άς σκουντουπλά, δειλό λαχανιασμένο και με σπασμούς, με βεγγητά, κάθε έπιβάτης κάτω άς βγάξει τ' άντερά του.

ΛΕΚΑΣ ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ

"Υποχρεωτική κυρία : "Ορίστε ένα ποτήρι νερό. Θέτε να πιήτε ;

— "Οχι, κυρία μου. "Έκανα μιά κράση σιδερένια, και τό νερό μπορεί να τή σκουριάση.

"Ο καταστηματάρχης (στο καινούριο παιδί του γραφείου) : Σου είπε ο ταμίας τί θά κάνης τώρα τ' άπόγεμα : Τό παιδί του γραφείου : Να, κύριε· θά τόν ξυπνήσω άμα σε δω να έρχεσαι.

τία πού δέν ήθελα τόσον καιρ να σου πω τίποτα... ντριπούμουνα... Μιά δειλία μ' έπιασε, έβλεπα έναν τοίχο πού σηκωνόντανε μπροστά μου... και βραχνίζουμουνα... τυραννιούμουνα... και παντού στο συνηθισμένο άφτόν κόσμο έβλεπα κάτι τι, μιά δύναμη άνίκητη πού ήθελε και καλά και σώνει να με χωρίση από τούς όμοιούς μου κι από εκείνα πού ζούνε μαζί οι όμοιοί μου.

Πολύ παράξενα και με κάποια άκαταστασία άρχισε τήν όμιλία του ο Δημήτρη, πού δήλωνε πώς ή ήσυχία και τό άπαλό του τό ύφος είτανε φαινομενικά.

Ξακολουθήσε :

— "Άκουσε και πές μου άν έχω άδικο να ύποφέρνω, να βραχνίζουμαι. Έγώ δέν είμαι σαν τόν άλλονα τόν κόσμο... ο άλλος κόσμος μοιάζει σαν ένα φοβίμη... σά μιά μηχανή πού της βάζουνε φωτιά και λάδι και δουλεύει άσυνείδητα... έγώ νοιώω τόν άφτό μου ξεχωριστό...

Σάπασε μιά στιγμή σά για να πάρη τήν άνύσα του και ξαναείπε με περισσότερο όρμη και λαχτάρα :

— "Ο,τι άφχαριστέ έσένα δέν μπορεί να άφχαριστήσε κ' έμένα... "Αφτό τό ίδιο, τό αιώσιο ίδιο, τό άνάλλαγο του κόσμου με φέρνει μιά τέτοια άνία, μιά τέτοια πληγή, πού έχουμαι να σ' ουστώ άξαρνα, να χαθώ, να γίνω άέρας, να γίνω τίποτα... Για φαντάσου κάθε μέρα να σηκώνεσαι και να βλέπης τόν ήλιο ν' άνατέλη χρυσός, καφερός, πάντα φωτεινός, να μην αλλάξη διόλου, να μη γί-

νεται μάβρος, πράσινος, να μη γίνεται ένα χρώμα πού δέν είδαμε, να μην παίρηνη ένα σκῆμα άγνωστο, έτσι άλλοιωτικό, πού να μην μπορείς να τό όρίσης, να του δώσης όνομα... Να βλέπης τόν ούρανό γαλανό ή σνεφιασμένο κι όχι όπως δέ δύνασαι να τότε φανταστής... Να είναι από πένου σου, κι όχι από κάτω σου ή από πούπετις άλλου πού δέν ξέρεις να τό όνομάσης... Να θωρή τήν πόλη με σπίτια κεραμιδιωμένα, με δρόμους, με δέντρα, με άμάξια τρεχάτα και άμάξια πού πηγαίνουνε άργά, με ανθρώπους, με σκύλους κοιμισμένους και με σκύλους πού γαβγίζουνε, με πουλητάδες, με έμπόρους, με μαγαζιά και με πσσα άλλα μέ, πού τά βλέπεις κάθε μέρα τά ίδια, χωρίς να αλλάζουν τίποτα-τίποτα, ούτε ένα ίωτα από τό σκῆμα τους κι από τήν ενεργεία τους... Πές μου, Κώστα μου, μπορείς να βαστάξης βλέποντας όλο μπροστά σου τά ίδια, πάντα τά ίδια ; Χωρίς να ύπάρχη έλπίδα πώς με μέρη θά καταστήση κάθε πράμα στον κόσμο ν' αλλάξη κάθε ώρα, κάθε στιγμή, πώς άφτός ο κόσμος θάχη κάθε μέρα και μιά καινούρια μορφή, κ' ένα καινούριο χρώμα, και μιά καινούρια ενεργεία ;...

Ποιός ο λόγος τότες να ύπάρχουμα και να κυλιόμαστε σ' άφτόνα τόν τυραννικό τροχό, πού μοιάζει σαν τόν τροχό της βροδάμαξας, σαν κυλιέται μέσα στις λάσπες ;... Ποιός ο λόγος ;... Έγώ προσάθησα ν' αλλάξω τή ζωή μου, κι άρχισα να κοιμούμαι τήν ημέρα και να ή-

Ο ΝΟΥΜΑΣ, ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ

Για την Ελλάδα αρ. 10.—Για το Έξω-
τερικό φρ. χρ. 10

20 λεφτά το φύλλο λεφτά 20

ΠΟΥΛΙΕΤΑΙ: Στα κδόσκια της Πλατείας
Συντάγματος, 'Ομόνοιας, 'Υπουργείου Οι-
κονομικών, Σταθμού Τριχιδρόμου ('Ο-
φθαλμιατρείο) Σταθμού ύπογειου Σιδηρο-
δρόμου ('Ομόνοια) στο καπνοπωλείο Μανω-
λακάκη Πλατεία Στουρνάρα, 'Εξάρχεια),
στο βιβλιοπωλείο «'Εστίας» Γ. Κολάρου.

Στόν Πειραιά: Καπνοπωλείο Γ. Επρού.
ὁδ. Βουδουλίνας αρ. 1, σιμά στην Τρούμπα
'Η συντρομή πλερώνεται μπροστά κ'
είναι ἐνός χρόνου πάντα.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

Κ Α Ι

ΠΡΑΜΑΤΑ

ΔΕ ΒΡΙΖΟΥΜΕ

την ἀρχαιότητα ἐμείς, ὅπως μᾶς κατηγοροῦνε τὰ πα-
τριωτικά βαθράκια, οὔτε τὸν Παρθενῶνα, οὔτε τὸ
πυρὸ ἀσήμερο ἀρχαῖο λιθάρι. Δὲ μᾶς φταῖνε τίποτα
τὰ μάρμαρα, παλιὰ ἢ καινούρια, καὶ δὲν εἴμαστε
Δὸν-Κιχῶτοι γὰρ νὰ τὰ βάζουμε μὲ δαῦτα. 'Ο Παρ-
θενῶνας πολὺ καλὰ στέκεται στὴ θέση του, στολίδι
τοῦ τόπου μας καὶ μέσο πολῦτιμο γὰρ νὰ τραβᾷ
τὸν παρὰ τῶν ξένων. Βρίζοντας τὸν Παρθενῶνα,
εἶναι τὸ ἴδιον σὰ νὰ βρίζουμε τὴ σταφίδα μας ἢ ὅτι
ἄλλο ἀπὸ τὰ προϊόντα μας πούχει πέραση στὸ ἐξω-
τερικὸ καὶ χρησιμεύει γὰρ πλουτισμὸ τῆς χώρας μας.

'Ἐπειτα, τὸ κἄτον κἄτον, καὶ ὁ Παρθενῶνας καὶ
ὅλα τὰ ἄλλα ἀρχαῖα μνημεῖα εἶναι λείψανα ἱερὰ μα-
νῆς ἐποχῆς ζωντανῆς, καὶ τὰ πράματα πού ζήσανε
μὰ φορὰ πρέπει πάντα νὰ τὰ σέβεται κανεὶς καὶ
ποτέ νὰ μὴν τὰ βρίζει.

πνῶ τὴ νύχτα, νὰ πίνω τὸ βράδυ τὸν καφέ μου, νὰ τρώω
τὰ μεσάνυχτα τὸ μεσημεριανό μου καὶ τὸ πρωὶ τὸ βρα-
δινό μου, κ' ὕστερα νὰ πέφτω νὰ κοιμηθῶμαι... Νὰ βγαίνω
τὴ νύχτα περὶκατο... Μὰ πάλι τίποτα δὲν ἔκανα... τὰ
βαρέθηκα καὶ ἀπτό καὶ δὲ βρῖσκω καινούρια... κ' ἐγὼ ὅλο
καινούρια θέλω... 'Ὅ! πῶς τότε μισῶ ἀπτόνα τὸν κόσμον...
'Α! ἄρχισες νὰ τὸ παίρνεις τὸ πρᾶμα στὸ σοβαρό... Μὰ
σὲ βλέπω καὶ σκέφτεις... καταλαβαίνεις τὸ ὀρθό...
Σκέψου, φίλε μου Κώστα, σκέψου, καὶ θὰ διῆς πῶς ὁ κό-
σμος εἶναι ἓνα μεγάλο ζῶον, μὲ μιά σκέψη, μ' ἓνα γούστο
καὶ μὲ τίς ἴδιες μηχανικὲς κινήσεις, σὰν τὰ νεβρόσπαστα
τοῦ Χόλυτον... Μὰ εἶναι τρομερὴ ἡ ἀπελπισία νὰ θέλῃς
καὶ νὰ μὴν μπορῆς νὰ ξεχωριστῆς ἀπ' ἀπτή τὴν ὄλη, πού
ἡ ἐπιστήμη σου λέει πῶς εἶσαι ἓνα μὰζι τῆς, πῶς χωρί-
στηκες γιὰ μιά στιγμή παίρνοντας ἀνθρώπινη μορφή, μὰ
εἶσαι ὑποχρεωμένος σὰν περὶ ἀπτή ἡ στιγμή νὰ ἐνω-
θῆς μὲ τὸ ὅλο καὶ ν' ἀρχίσῃς τὰ συνηθισμένα καὶ πάλι
τὰ συνηθισμένα... Τουλᾶχιστο νὰ μποροῦσες νὰ πῆγαίνεις
σὲ κανένα ἄστρο; Μὰ τί ἄστρο; σὲ προσμένει ἐκεῖ; Τί-
ποτα καινούριο ἢ τὰ ἴδια; Ἦδὼς μπορεῖ νὰ σὲ προσμένῃ
κ' ἐκεῖ τίποτα καινούριο; Δὲν εἶναι ὁ νόμος τῆς φύσης
παντοῦ ὁ ἴδιος; Κι ἂν δὲν εἶταν ὁ ἴδιος θὰ ὑπαρχε ἡ
ἀλλαγὴ πού ποθεῖ, ἡ συχνὴ ἀλλαγὴ; Δὴλ. δὴ ἡ ὀλιγώρη
ζωὴ κάθε πρᾶματος καὶ ἡ ἀένανη γέννηση; 'Απελπι-
σία, φίλῃ μὲν Κώστα, ἀπελπισία ἴ. Μιά παρηγορία εἶχα

'Ἐκεῖνο πού δὲ χωνεύουμε κ' ἐκεῖνο πού θαρ-
ροῦμε κατὰρα τῆς φυλῆς μας εἶναι ἡ ἀδικιολόγητη
καὶ ἀντιεθνικὴ προσήλωσις τῆς ψυχῆς μας ἐπὶ μάρ-
μαρα, σὰν ἓνα εἶδος μούχλας ἀπάνου σ' αὐτὰ, πού
τὴ χρωσταῖμε, μὰζι μὲ τόσα ἄλλα, καὶ αὐτὴ στὸν κατα-
ραμένο δασκαλισμὸ. 'Αμα ξήσουμε τὴν τέτια μούχλα
ἀπὸ τὰ ἀρχαῖα μάρμαρα, τότε καὶ αὐτὰ θὰ φανοῦνε
λαμπρότερα, καὶ ἡ ψυχὴ μας θὰ λευτερωθεῖ καὶ θὰ
μποροῦσι νὰ κολληθεῖ στέρεα ἀπάνου στὴ Ζωὴ καὶ
νὰ μᾶς μεταμορφώσῃ ἀπὸ φοφάλογα, πού εἴμαστε
σήμερα, σὲ ζωντανούς ἀνθρώπους.

Νὰ τί ζητᾶμε, καὶ ἂς κάνουμε πῶς δὲν τὸ καταλα-
βαίνουν ὅσοι μᾶς βρίζουνε. Τὸ καταλαβαίνουν καὶ
πολὺ μάλιστα, μὰ δὲν τοὺς σφέρνει καὶ νὰν τὸ πούνε,
γιατὶ τότε οἱ ἔρημοι θὰ χάσουν τὸ μονοπώλιο τῆς
σοφίας καὶ τοῦ πατριωτισμοῦ πού τὸ κρατοῦνε σή-
μερα στὰ χέρια τους καὶ καλοζοῦνε.

Εἶπατε πόσα γραφτήκανε γιὰ τὸ 'Αρχαιολογικὸ
συνέδριο καὶ γιὰ τὴν παράστασις τῆς 'Αντιγόνης. 'Απὸ
φρενοεθνισμὸ, ἄλλο τίποτα· μὲ τὸ τσουβάλι. 'Ὁ-
λοι φρενοσυγκινηθήκανε μπροστὰ στὸν Παρθενῶνα,
καὶ ὅλοι μᾶς τελαλήσανε πῶς κατάλαβαν τὴ γλώσσα
τοῦ Σοφοκλή. Κι ὅμως ἀπὸ δέκα τέτοιους οἱ ἐννιά,
καὶ βάζουμε τὸ κεφάλι μας σιοίχημα, δὲ θάλασαν
ποτέ τὴν 'Αντιγόνη στὰ χέρια τους καὶ δὲ θὰν τῆρο-
φάσαν μιά φορὰ νὰ κουρασθοῦν ἀνεβαίνοντας στὴν
'Ακρόπολη γιὰ νὰ προσκυνήσουν, ὅπως λέν, ἀτάθα-
νατα λείψανα τῆς προγονικῆς εὐκλείας!!!

Οἱ φρεῖτες! Τέτοιους μᾶς φκιάνουν οἱ δασκάλοι,
καὶ νὰ μᾶς χαίρουνται.

Ο ΜΙΣΤΡΙΩΤΗΣ

τὸ πιστεύει πῶς μὲ τὴν παράστασις τῆς 'Αντιγόνης
ἡ Μακεδονία ἔγινε πιά δική μας. 'Α μπορεῖς τοῦ
λόγου σου κόπικες νὰν τοῦ ξεριζώσεις μιά τέτια
ιδέα πού σφηνώθηκε ἀπὸ χρόνια στὸ κεφάλι του.

Μήπως εἶχαν ἄλλο νόημα τὰ περίφημα λόγια
πού εἶπε στοὺς ξένους ἀρχαιολόγους στὸ Στάδιο,
παρακαλῶντας τους νὰ μεσιτέψουν, ὅτα γυρίσουν
στὶς πατρίδες τους, γιὰ τὰ «δικαῖα τοῦ 'Ελληνι-
σμοῦ»;

'Ὁ Μιστριώτης πιστεύει πῶς δὲ χρειάζονται
ὄπλα καὶ σπαθιά, μὰ παράστασις ἀρχαίων δραμά-
των γιὰ μιά τέτια πατριωτικὴ ἐκστρατεία. Δυστυ-
χῶς τὸ ἴδιο πιστεύουν καὶ τόσες χιλιάδες Ρωμιοί.
Μόνον οἱ ἀφιλόμουσοι Βούλγαροι ἔχουν ἀντίθετη ιδέα.

σὰν ἀποφάσις ν' ἀποχρειαστώ... Ναι, ἀπτή ἡ ιδέα μου
ἔρηκε ἐχτές καὶ δὲν κοιμήθηκα διόλου. Συλλογιόμουναι.
Εἶχα ἀποφασίσει γιὰ μιά στιγμή. Ἐτοίμασα καὶ τὸν τρό-
πο τοῦ σκοτωμοῦ μου, καινούριο τρόπο θλούς διόλου, θὰ
ἐσοῦθα τὸ λαίμω μου ἀπάνου τὰ σῖθερα τ' ὄ παραθυριοῦ
καὶ θὰ κρεμούμουναι ἀπ' ὄρου... τὸ πρωὶ θὰ μ' ἔβλεπε ὁ
κόσμος... 'Ἐγραψα καὶ γράμματα στοὺς φίλους μου, καὶ
σὲ ἓνα ἔγραψα... Μὰ πῆρα πίσω τὴν ἀπόφασή μου σὰ
συλλογιστήκα, πῶς τίποτα δὲν εἶναι δυνατὸ νὰλλάξῃ. 'Ὁ
θάνατος δὲν εἶναι ἐκμηδένισις. Κ' ἐγὼ μὲ τὸ σκοτωμὸ μου
τὴν ἐκμηδένισις γούσα. 'Η ὄλη εἶναι πάντα ζωντανὴ
καὶ γι' αὐτὸ νὰ εἶσαι τόσο βέβαιος, ὅσο εἶσαι βέβαιος πῶς
μὲ βλέπεις τὴ στιγμή ἀπτή. Δὲν εἶμαι περισσότερο ζων-
τανὸς ἐγὼ πού κουνῶ τὰ μέλη μου καὶ μιῶ, ἀπὸ τὴν
ὄλη πού μὲς φαίνεται ἀκίνητη. Κι ἀπτή κουνιέται, μὰ
κουνιέται μ' ἓνα ἄλλο τρόπο, ἀνάλογο μὲ τὸν ὄργανισμὸ
τῆς... Καί, τί φίλου, ἀπτή ἡ ζωὴ σὰ με-ατοσπῆ σὲ μιά
ἄλλη ζωὴ, θὰ ἔῃ περισσότερο ποικίλις; Ὅχι μπόρῃ κάθε
μέρα νὰ βλέπῃ καινούρια πρᾶματα, νὰ μὴν τυραννιέται
σὰ νοιώθει τοὺς ἴδιους ἀέτηδες νὰ τὴ χαϊδέθουν. τὸν ἴδιο
ἦλιο νὰ τὴν ψήνῃ ἢ νὰ τὴν ζωννοῦῃ καὶ τὰ ἴδια ἀντι-
κειμενα νὰ τὴν περικυκλώνουν; Τίποτα τίποτα, ὅλα εἶ-
ναι μάταια κ' οἱ σκέψεις μου κ' οἱ λογισμοί μου δὲ μὲ
βγάζουν πέρα... 'Απὸ δὲν μπορῶ νὰ ἀπολιψῶ τὸ ἀσυ-
νήθιστο, κάθε μέρα, κάθε ὥρα, κάθε στιγμή, αἰῶνα τὸ

ΕΠΙΡΕΠΕ

νὰ γίνει καὶ μιά συνεδρίασις τῆς Βουλῆς μας ἐπίτη-
δες γιὰ τοὺς ξένους ἀρχαιολόγους. Τέτια χωριατιά
δὲν τὴν περιμέναμε. 'Ὁ Κλωναρίδης, ὁ Πεσματζό-
γλου, καὶ τόσοι ἄλλοι ἰδιώτες, νὰ κάνουν τὸ καθήκον
τους, καὶ ἡ ἐπίσημη Πολιτεία νὰ ξεχάσῃ τὸ δικό
της.

Τί διάβολο; Πάψαμε πιά νὰ εἴμαστε ἀπόγονοι
τῶν ἀρχαίων 'Ελλήνων καὶ δὲν ἔπρεπε νὰ δεῖξουμε
στοὺς ξένους πῶς πολιτευόμαστε κ' ἐμεῖς σὰν τοὺς
ἐνδόξους προγόνους μας;

Μιά δεξίωσις μέσα στὴ Βουλὴ, μὲ λόγους, μὲ
βρισιές καὶ μὲ ζυλοκόπημα, μιά παράστασις τέτια,
ἐθνικὴ, νὰ πούμε, πολὺ θὰ μᾶς σήκωνε στὴν ὑπό-
ληψι τῶν ξένω μας.

Καὶ νὰ φήσουμε οἱ ἀνόητοι νὰ χαθεῖ μιά τόσο
περίφημη εὐκαιρία!

ΟΙ ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

μας, κ' δὲν τραγόντουσαν ἀναμεταξύ τους σὰν τὰ
σκυλιά, ἔπρεπε ὅλες νὰ γράψουν ἄρθρα ἀπάνω σ'
ἄρθρα γιὰ τὴν πατριωτικὴ διαγωγή πούδειξε ὁ κ.
Γαβρηλίδης στὸ Κρητικὸ ζήτημα.

Κατέθηκε ὁ ἴδιος στὴν Κρήτη, εἶδε τὰ πρά-
ματα ἀπὸ κοντὰ, τὰ μελέτησε καὶ μᾶς ἔδωσε μὲ
τίς ἀληθινότητες ἐπιστολές του τὴν πιὸ πιστὴ καὶ
ἀμερόληπτη εἰκόνα γιὰ ὅτι γίνεται ἐκεῖ κάτω.

Τὸ φέριμο τοῦ διευθυντῆ τῆς «'Ακρόπολης» σ'
αὐτὴν τὴν περίστασις ἔμπορεῖ νὰ εἰπωθεῖ, μ' ὄλο τὸ
δικίον του, πατριωτικὸ, καὶ οἱ 'Αθηναῖοι ἐφημεριδο-
γράφοι θὰ δυσκολευτοῦν πολὺ νὰ βροῦν κανένα ἄλλο
παρόμοιο νὰ τὸ βάλουν πλάι του.

ΕΤΣΙ

γιὰ νὰ δεῖτε ποιοὶ βρίζουν καὶ ποιοὶ ἐξευτελίζουν τὸ
'Ἔθνος.

'Απὸ τοὺς «Καιρούς» τῆς Τετάρτης—πού βέ-
βαια καὶ δὲ γράφονται στὴ Δημοτικὴ, τὴν προδο-
τικὴ γλώσσα—παίρνουμε μερικὰ κομμάτια παραπολὺ
χαρακτηριστικά, τὰκόλουθα:

«Γενικὸν θέμα ἑμιλίας εἰς τὰς πλατείας, τὰ
καφενεῖα καὶ τὰς ὁδοὺς, ἦτο χθὲς τὸ φοβερόν καὶ
ἐξευτελιστικώτατον πάθημα τῶν πολεμικῶν μας
πλοίων.

«'Η ἀγανάκτησις τοῦ κόσμου ἦτο γενικὴ καὶ
ἂν ἐφθάνον χθὲς τὸ βράδυ τὰ θωρηκτά μας εἰς Πει-
ραιᾶ βεβαίως θὰ συνέβαιναν δυσάρεστοι σκηναί.